

Vergaderjaar 1986–1987

18831

Regelen inzake de toekenning van een buitengewoon pensioen aan de deelnemers aan het verzet in het voormalige Nederlands-Indië en aan hun nagelaten betrekkingen (Wet buitengewoon pensioen Indisch Verzet)

Nr. 31

BRIEF VAN DE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN CULTUUR

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Rijswijk, 28 oktober 1986

Naar aanleiding van het verzoek van de vaste Commissie voor Welzijn en Cultuur (zie bijlage) om een reactie op de brief dd. 13 september 1986 van de heer A. Meijer te Gieten, deel ik u het volgende mede.

De heer Meijer vraagt in zijn brief wijs en zijd bekendheid te geven aan artikel 2 van de Wet buitengewoon pensioen Indisch verzet (WIV), waarin het verzet in de zin van genoemde wet is gedefinieerd.

De achtergrond van zijn verzoek is vermindering van elke schijn van apartheid ten opzichte van de Wet buitengewoon pensioen 1940–1945 (Wbp). Dit laatste lijkt mij de kern van zijn brief.

In de Wet buitengewoon pensioen 1940–1945 (Wbp) is het verzet inderdaad niet gedefinieerd, doch inhoudelijk is er echter geen verschil. In dit verband zou ik uw commissie willen verwijzen naar de behandeling van het voorstel van de Wet buitengewoon pensioen Indisch verzet (WIV) (Tweede-Kamerstuk 18831). Het volgende citaat uit de memorie van antwoord (stuk nr. 6, blz. 9) moge dit ondersteunen.

«De huidige omschrijving van het begrip verzet sluit nauw aan bij hetgeen de voormalige Commissie Indisch Verzet hieromtrent heeft geadviseerd. De historische beschrijving van het verzet en de criteria die de Commissie hiervoor stelt, zijn het uitgangspunt geweest voor artikel 2. Met de meest betrokken instanties, te weten BPR/Abp, het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie, de Stichting 1940–1945 en een daartoe in het leven geroepen werkgroep, waarin naast de BPR/Abp, de Stichting Pelita en de Afdeling Oost-Azië van de Nationale Federatieve Raad van het Voormalig Verzet Nederland vertegenwoordigd waren, heeft over artikel 2 uitvoerig overleg plaatsgevonden. Het overleg heeft tot de algemene conclusie geleid dat de huidige wettekst, in samenhang gezien met het rapport van de Commissie Indische Verzet in grote lijnen voldoende duidelijkheid biedt.»

Voorts zou ik met betrekking tot de definitie van verzet in de WIV willen verwijzen naar hetgeen hierover door oud-staatssecretaris Van der Reijden tijdens de openbare behandeling in de Tweede Kamer desgevraagd is opgemerkt (Handelingen II 1985/86, blz. 3920):

«De heer Ernsting heeft gevraagd naar een toelichting op het bij nota van wijziging gewijzigde artikel 2, waarin wordt aangegeven aan welke criteria iemand moet voldoen om te behoren tot de doelgroep van de wet. Hij geeft daarbij aan, dat daardoor mogelijk de groep van verzetsdeelnemers onnodig wordt beperkt en dat onnodig wordt afgeweken van de Wet buitengewoon pensioen. De reden om in afwijking van de Wet buitengewoon pensioen in de wet aan te geven aan welke criteria iemand moet voldoen om tot de doelgroep van deze wet te behoren, is gelegen in het streven om zoveel mogelijk duidelijkheid te verschaffen aan personen die een beroep willen doen op deze wet en op de uitvoeringsorganisatie en aan het beslissende orgaan – de Buitengewone Pensioenraad – houvast te bieden bij de toepassing van de wet. Dit geldt ook voor belangenbehartigers, de rechtshulpverleners en de Centrale Raad van Beroep, die in laatste instantie moeten beslissen over de interpretatie van deze wet.

De gekozen formuleringen zijn gebaseerd op de criteria die de Commissie Indisch Verzet heeft ontwikkeld en sluiten zoveel mogelijk aan op de ervaringen van Buitengewone Pensioenraad, die met de uitvoering van de Wet buitengewoon pensioen zijn opgedaan. Bovendien sluiten zij aan op de thans jarenlang bestaande jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep, als het gaat om het begrip «verzet». Anders dan – naar ik aanneem – de heer Ernsting vreest, wordt door de gekozen formulering geen beperking beoogd en ook niet feitelijk aangebracht in vergelijking met de Wet buitengewoon pensioen.»

Naar mijn mening is de vrees van adressant dat de in artikel 2 van de WIV neergelegde definitie van verzet de schijn van apartheid zou kunnen wekken, ongegrond.

De noodzaak om in verband daarmee aan deze definitie op ruime schaal bekendheid te geven kan ik dan ook niet onderschrijven.

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
L. C. Brinkman

Aan de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur

's-Gravenhage, 8 oktober 1986

De vaste Commissie voor Welzijn en Cultuur heeft kennisgenomen van bijgaande brief van de heer A. Meijer. Zij verzoekt u uw reactie te geven op het verzoek van de heer Meijer.

De griffier van de vaste Commissie voor Welzijn en Cultuur,
mevr. H. J. M. M. de Gier

Aan de Voorzitter van de vaste Commissie voor Welzijn en Cultuur

's-Gravenhage, 17 september 1986

Hierbij doe ik u toekomen een brief van A. Meijer te Gieten. De commissie is van oordeel, dat de hier aangesneden kwestie de vaste Commissie voor Welzijn en Cultuur regardeert.

Namens de commissie verzoek ik u mitsdien de behandeling hiervan over te nemen.

De heer Meijer is hiervan op de hoogte gesteld.

De griffier van de Commissie voor de Verzoekschriften,

G. J. Ploos van Amstel

Gieten, 13 september 1986

Weledele Dames en Heren,

Naar aanleiding van het vermijden van een mogelijke schijn van
apartheid zend ik U het hieronder met toelichting verduidelijkte verzoek
tot algemene bekendmaking van de wettelijke definitie van verzet.

Wet Buitengewoon Pensioen Indisch Verzet

In die wet staat de definitie van verzet.

Verzet = activiteiten, welke na de capitulatie, anders dan in militair
verband, werden verricht met het oogmerk door daad of houding afbreuk
te doen aan de militaire of ideologische doeleinden van de bezetter
zonder dat daarbij persoonlijk gewin of andere persoonlijke motieven een
rol speelden en welke een zekere mate van duurzaamheid of intensiteit
inhielden en waaraan voor betrokkene een duidelijk risico verbonden was.

Uit de aard der zaak geldt deze definitie niet uitsluitend voor de
Nederlanders in het voormalige Ned. Indië, want dat zou op een apartheid
duiden.

Daar deze definitie geldt voor alle verzet, is het noodzakelijk dat alle
verzetsorganisaties zo spoedig mogelijk van deze definitie op de hoogte
worden gesteld.

U bij voorbaat dankzeggend, verblijf ik met de meeste hoogachting,

A. Meijer
Gasselterweg 1
9461 HA Gieten